

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. május 23.

**KERESKEDELMI
ÉS MARKETING
ALAPISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Fontos tudnivalók

A javítás során fel kell tüntetni a részmegoldásért járó részpontszámokat, és meg kell jelölni az előforduló hibákat és tévedéseket.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A teljes pontszám csak hibátlan feladatmegoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.

2. Logikai hiba esetén a részpontszám egészét le kell vonni a hibavétés helyén. Számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét le kell vonni a hibavétés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovagyrűző számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít mindkét esetben, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen hiba miatt nem kell csökkenteni.

3. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.

4. A számításoknál nem elegendő a végeredmény feltüntetése, a mellékszámításokat is fel kell tüntetni.

5. Igaz-hamis kérdéseknél önmagában az **Igaz** vagy a **Hamis** válasz megjelöléséért 1 pont jár. A hibás megítélés mellett az önmagában szakmailag helyes indoklásért 2 pont adható.

(A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de szakmailag kifogástalan indoklásért is teljes pontszám adható.)

6. A feladatoknál többféle megoldás lehetséges. A javítási útmutatóban közölt eljárástól (szöveges megnevezéstől) eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek, ezekért is teljes pontszám jár.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.

Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Választást, rövid választ igénylő feladatok a gazdálkodási ismeretek témaköreiből**50 pont****I.1. Feleletválasztás****5 * 2 pont**

Az alábbi feladatoknál húzza alá a helyes választ!

1. Társasági szerződésnek nevezzük alapító okiratát.

- a. a szövetkezet
- b. az egyéni vállalkozás

c. a korlátolt felelősségű társaság

2. A tagok korlátolt felelőssége a társaság kötelezettségeiért azt jelenti, hogy

- a. a vállalkozás nem felel a tartozásaiért.

b. a tagok csak a bevitt vagyonukkal felelnek a társaság tartozásaiért.

- c. a tagok saját magánvagyonukkal is felelnek a társaság tartozásaiért, ha annak vagyona nem fedezi a kötelezettségeit.

3. A munkaviszony azonnali hatállyal megszüntethető

- a. a munkáltató rendes felmondásával.

b. a próbaidő alatt.

- c. bármely esetben.

4. A vállalkozásban felhasznált csomagolóanyag költsége az összköltség típusú eredménykimutatásban megjelenik

- a. amortizációként.
- b. egyéb ráfordításként.

c. anyagjellegű ráfordításként.

5. A részvény árfolyama

a. a részvény adott pillanatban érvényes adásvételi ára.

- b. az az összeg, amely a részvényre van nyomtatva.
- c. sosem térhet el a névértéktől.

I.2. DEFINÍCIÓK**5 * 3pont**

Határozza meg az alábbi fogalmakat!

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de szakmailag kifogástalanul megfogalmazott válaszok is teljes pontszámmal elfogadhatóak.

1. Kötvény: **Hitelviszonyt megtestesítő, határozott időre szóló értékpapír.**
Hozama a kamat.
A kötvény megvásárlója a hitelező, a kibocsátója az adós.
2. Árrés: **Az árrés a nettó eladási ár és a nettó beszerzési ár különbsége.**
3. Alapterület-kihasználás: **Az alapterület-kihasználás a bolti gazdálkodás egyik mutatója. Kifejezi az egy négyzetméter bolti alapterületre jutó árbevétel összegét. Számítható a teljes alapterületre vagy csak az elárúsított térre is.**
4. Az EU 4 alapszabadsága: **Az Európai Unió gazdasági integrációja négy tényező: a tőke, az áruk, a személyek és a szolgáltatások tagállamok közti szabad áramlásán alapul. Ezeket a tényezőket nevezik a 4 alapszabadságnak.**
5. Az ár: **Az áru értéke pénzben kifejezve.**

I.3. Igaz-hamis állítások**5 * 3 pont**

A következő állításokról el kell döntenie, hogy igazak-e vagy hamisak. Jelölje döntését (Igaz vagy Hamis) a megfelelő állítás alatti négyszögben I vagy H betűvel!

Válaszát minden esetben röviden indokolja, igaz állítás esetén is!

A helyes állítás 1 pontot, a helyes indoklás 2 pontot ér.

1. Ha a vállalkozó növelni akarja árbevétele, akkor sosem emelheti az árakat, mert ennek hatására csökken az eladott mennyiség.

H

Hamis. Ha az eladott mennyiség kevésbé csökken, mint az árak emelkedése, akkor az árbevétel emelkedhet is. (Ilyen termékek az ár rugalmatlan termékek.) Vannak kevésbé árérzékeny fogyasztói szegmensek is, akiknél az árak emelkedése nem jelenti a vásárolt mennyiség csökkenését. Esetükben az ár növelés hatására az árbevétel is emelkedni fog.

2. Ha a pénzügyi tevékenység eredménye negatív, akkor a szokásos vállalkozói eredmény kisebb, mint az üzleti-üzemi tevékenység eredménye.

I

Igaz. A szokásos vállalkozói eredmény = üzleti-üzemi tevékenység eredménye + pénzügyi tevékenység eredménye. Ha ez utóbbi negatív, akkor az csökkenti a szokásos vállalkozói eredményt, így az kisebb lesz, mint az üzleti-üzemi tevékenység eredménye.

3. Nyereséges vállalkozás esetén a vagyonmérlegben a források fősszege mindig magasabb az eszközök fősszegénél.

H

Hamis. A vagyonmérlegben a források és az eszközök értéke mindig megegyezik egymással, hiszen ugyanazt a vagyont csoportosítják két szempont (eredetük és megjelenésük) alapján.

4. Ha a munkaviszonyt a munkavállaló rendes felmondással szünteti meg, döntését mindig köteles megindokolni.

H

Hamis. A munkavállalónak nem kell megindokolni, ha a munkaviszonyt felmondással kívánja megszüntetni, (de a munkáltatónak igen). (Az új Munka Törvénykönyve a rendes felmondás helyett csak a felmondást tartalmazza, de ez nem befolyásolja megoldását, hiszen egyik esetben sem kell, hogy indokoljon a munkavállaló.)

5. A csődeljárás lefolytatása mindig a vállalkozás megszűnését jelenti.

H

Hamis. A csődeljárás célja a vállalkozás fizetőképességének helyreállítása, a felszámolás elkerülése. Ennek során az adós és hitelezői egyezsége törekednek. Egyezségkötés hiányában kell megindítani a felszámolási eljárást.

I.4. Kifejtő kérdés

10 pont

Foglalja össze néhány mondatban a munkaszerződés szerepét, tartalmát és típusait a munkaszerződés időtartama szerint! Térjen ki a próbaidő szerepére is!

Munkaviszony mindig munkaszerződéssel jön létre a munkáltató és a munkavállaló között.

1 pont

A munkaszerződést írásba kell foglalni.

1 pont

Tartalmaznia kell:

- a munkáltató azonosításra alkalmas adatait,
- a munkavállaló személyes adatait,
- munkakört,
- a munkavégzés helyét,
- a személyi alaphétt.

5 pont

Ezen kívül tartalmazhatja pl. a munkaviszony időtartamát, a munkaviszony kezdetét, próbaidőt. Bármiben megállapodhat a két fél, de a munkaszerződés nem lehet ellentétes a Munka Törvénykönyvével, Kollektív Szerződéssel.

A munkaszerződés szólhat határozott és határozatlan időre.

Ha határozott időre szól, akkor ismert a munkaviszony első és utolsó napja is,

1 pont

ha határozatlan időre, akkor csak az első nap ismert.

1 pont

A két fél kiköthet próbaidőt is (maximális mértéke az érvényes jogszabályoktól függ), amely alatt a munkaviszony azonnali hatállyal indoklás nélkül mindkét fél részéről megszüntethető.

1 pont

Számítást igénylő feladatok a gazdálkodási ismeretek témaköreiből **50 pont****II.1. Árképzés, az árrés alakulásának elemzése** **10 pont**

Egy bútorkereskedő két ajánlatot mérlegel hasonló színvonalú számítógépasztalok beszerzésével kapcsolatban.

Az első lehetőség során nettó 20 000 Ft/db áron tudja beszerezni a terméket. A terméket a korábbi tapasztalatai alapján 36 000 Ft/db fogyasztói áron tudja értékesíteni.

Várhatóan 100 db-ot tud értékesíteni belőle.

A második ajánlatban a termék nettó beszerzési ára 24 000 Ft, a bruttó eladási árat pedig 44 000 Ft-ra tervezi. Az értékesíthető mennyiség tervei szerint 70 db lesz, mivel a magasabb ár miatt kisebb ez iránt a termék iránt a kereslet.

Mindkét termék 25%-os áfakulcsba tartozik.

(Kerekítési pontosság minden esetben: 1 tizedes)

Feladatok

1.1. Határozza meg mindkét termék esetén az elérhető árrés összegét! **4 pont**

Árrés

1. lehetőség

Nettó eladási ár = $36\,000/1,25 = 28\,800$ Ft/db *1 pont*

Árrés = $28\,800 - 20\,000 = 8\,800$ Ft/db *1 pont*

2. lehetőség

Nettó eladási ár = $44\,000/1,25 = 35\,200$ Ft/db *1 pont*

Árrés = $35\,200 - 24\,000 = 11\,200$ Ft/db *1 pont*

1.2. Határozza meg mindkét esetben a haszonkulcsot a nettó beszerzési ár százalékában!

2 pont

Hk = árrés / nettó beszerzési ár

1. lehetőség

$8\,800/20\,000 = 44,0\%$ *1 pont*

2. lehetőség

$11\,200/24\,000 = 46,7\%$ *1 pont*

1.3. Határozza meg mindkét termék esetén a várható árréstömeget! 2 pont

Árréstömeg = egyedi árrés * értékesített mennyiség

1. lehetőség

8 800 * 100 = 880 000 Ft 1 pont

2. lehetőség

11 200 * 70 = 784 000 Ft 1 pont

1.4. Döntse el, melyik beszerzési forrást érdemes választani, az első vagy a másodikat!

Válaszát indokolja! 2 pont

Az első beszerzési forrást érdemes választani, mert akkor magasabb árréstömeget realizálhat a vállalkozás, mint a második esetben. Ugyan az egyedi árrés összege kisebb, de az értékesített mennyiség nagyobb, mint a második ajánlat alapján várható, így az árréstömeg is nagyobb lesz.

II.2. Egyszerűsített mérleg összeállítása, adatok értelmezése

23 pont

A Tündi ABC 2009. évi vagyonszámviteli adatai ezer Ft-ban

Eszközök		Források	
A Befektetett eszközök	3.000	C. Saját tőke	7.550
		I. Jegyzett tőke	3.000
I. Immateriális javak	300	III. Tőketartalék	300
II. Tárgyi eszközök	2.500	IV. Eredménytartalék	1.800
		V. Lekötött tartalék	500
III. Befektetett pénzügyi eszközök	200	VII. Mérleg szerinti eredmény	1.950
B. Forgóeszközök	6.650	D. Tartalék	-
I. Készletek	5.500	E. Céltartalékok	900
II. Követelések	150	F. Kötelezettségek	1.200
III. Értékpapírok	250	I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	700
IV. Pénzeszközök	750	II. Rövid lejáratú kötelezettségek	500
Eszközök összesen	9.650	Források összesen	9.650

Feladat

2.1. Számítsa ki a vagyonmérleg hiányzó adatait! 12 pont

Számításait az alábbi helyen vezesse le!

Befektetett eszközök = 300 + 2 500 + 200 = 3 000 ezer Ft 2 pont

Forgóeszközök = 5 500 + 150 + 250 + 750 = 6 650 ezer Ft 2 pont

Összes eszköz = 3 000 + 6 650 = 9 650 ezer Ft 2 pont

Saját tőke = 3 000 + 300 + 1 800 + 500 + 1 950 = 7 550 ezer Ft 2 pont

Kötelezettségek = 700 + 500 = 1 200 ezer Ft 2 pont

Források összesen = összes eszköz = 9 650 ezer Ft 2 pont

Vagy: Összes forrás = 7 550 + 900 + 1 200 = 9 650 ezer Ft

2.2. Adjon választ a vagyonmérleg alapján a következő kérdésekre! 11 pont

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de szakmailag kifogástalan megoldásokért is megadható a teljes pontszám.

- Nyereséges volt-e a vállalkozás tevékenysége 2009-ben? Válaszát indokolja! 2 pont

Igen, nyereséges volt, mert a saját források között szerepel az 1 950 ezer Ft tárgyévi mérleg szerinti eredmény.

- Mekkora a vállalkozás vagyona? 1 pont

A vállalkozás vagyona 9 650 ezer Ft-ot tesz ki.

- Vannak-e tartozásai a vállalkozásnak? Válaszát indokolja! 4 pont

Igen, vannak összegük 1 200 ezer Ft-ot tesz ki. Ez a vagyonmérlegből, a kötelezettségek összegéből állapítható meg.

- Fedezik-e a vállalkozás kötelezettségeit a vállalkozás forgóeszközei a készletek nélkül?

Válaszát számszerűen igazolja! 4 pont

Forgóeszközök készletek nélkül = 6 650 – 5 500 = 1 150 ezer Ft 2 pont

Kötelezettségek összege: 1 200 ezer Ft

Az árukészlet nélküli forgóeszközök nem fedezik a vállalkozás minden kötelezettségét.

2 pont

II.3. Bérgazdálkodás elemzése**17 pont**

Egy kiskereskedelmi egységben a tulajdonos az alábbi adatokat gyűjtötte össze bérgazdálkodásának elemzéséhez:

Megnevezés	2009. év	2010. év
Átlagos állományi létszám (fő)	10	12
Átlagbér (Ft/fő/hó)	78 000	80 000
Nettó árbevétel (ezer Ft)	312 000	350 000

Feladat

Számítsa ki az éves bér összegét, a bérhányadot és ezek %-os változását, az átlagbér és a létszám %-os változását, az éves egy főre jutó nettó árbevételt és annak %-os változását, majd válaszoljon a feltett kérdésekre!

Kerekítési pontosság tized %, ezer Ft.

Számítások**Képletek:**

Bérösszeg = átlagbér * létszám * 12

Bérhányad = Bérösszeg / Nettó árbevétel

Termelékenység = Nettó árbevétel / Létszám

2009.

Bérösszeg: $78\,000 * 10 * 12 = 9\,360\,000 \text{ Ft} = 9\,360 \text{ ezer Ft}$ 2 pont

Bérhányad: $9\,360 / 312\,000 = 0,03 = 3\%$ 2 pont

Termelékenység: $312\,000 / 10 = 31.200 \text{ ezer Ft/fő/év}$ 2 pont

2010.

Bérösszeg: $80\,000 * 12 * 12 = 11\,520\,000 \text{ Ft} = 11\,520 \text{ ezer Ft}$ 2 pont

Bérhányad: $11\,520 / 350\,000 = 0,0329 = 3,3\%$ 2 pont

Termelékenység: $350\,000 / 12 = 29\,167 \text{ ezer Ft/fő/év}$ 2 pont

Változások = Tárgy időszak adata / Bázis időszak adata

Bérösszeg: $11\,520 / 9\,360 = 1,2307 = 123,1\%$ 1 pont

Bérhányad: $3,3 / 3 = 1,1 = 110\%$ 1 pont

Átlagbér: $80\,000 / 78\,000 = 1,0256 = 102,6\%$ 1 pont

Létszám: $12 / 10 = 1,2 = 120\%$ 1 pont

Termelékenység: $29\,167 / 31\,200 = 0,9348 = 93,5\%$ 1 pont